

PIAAC – Mezinárodní výzkum dospělých

Mgr. Michaela Röschová, Ph.D.

Závěrečná konference projektu UpSkilling

7. listopadu 2023

Spolufinancováno
Evropskou unií

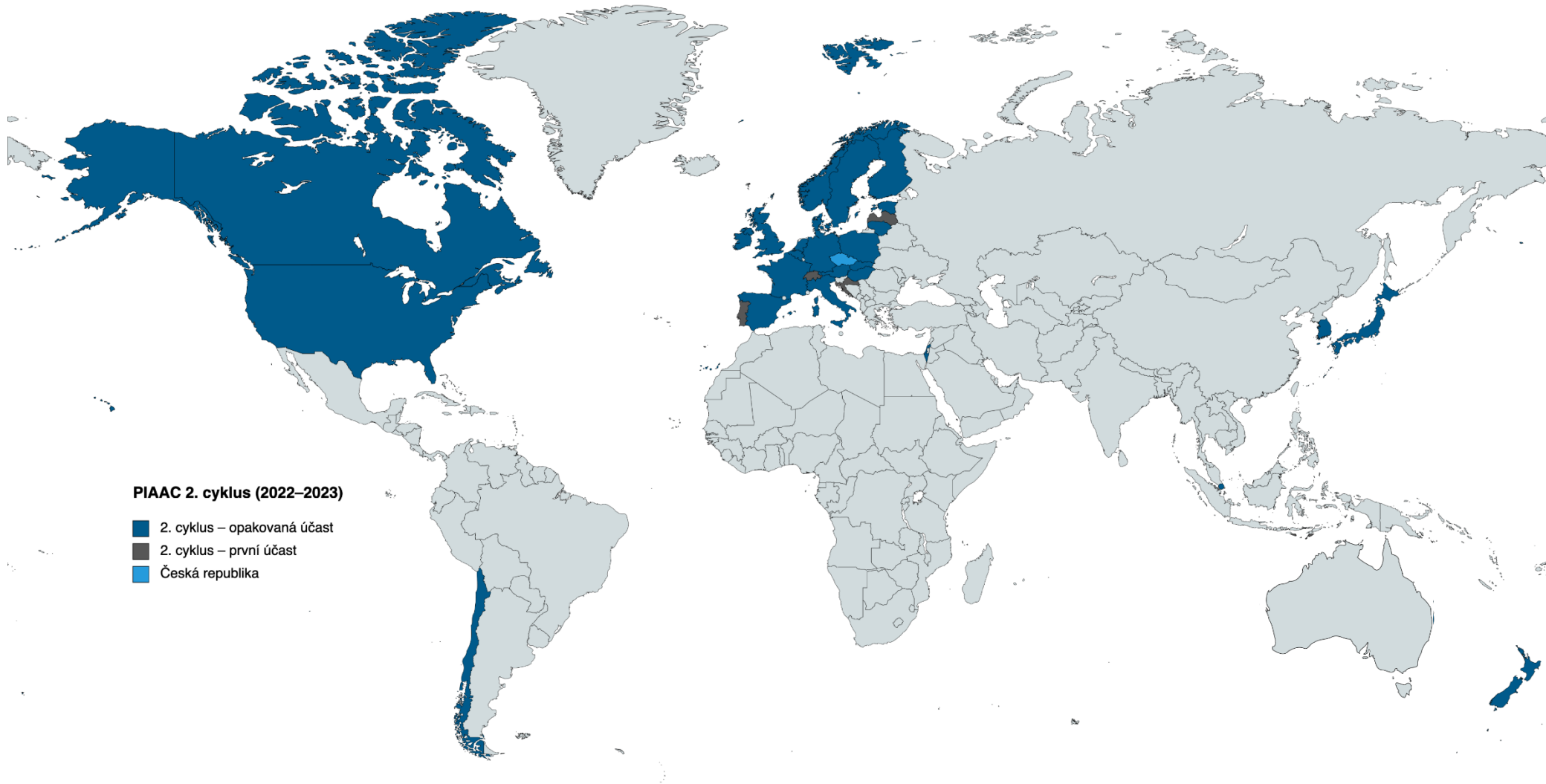
Krátce o výzkumu

Co je PIAAC?

- V rámci projektu UpSkilling proběhl v ČR sběr dat pro 2. cyklus **mezinárodního šetření PIAAC** (*Programme for International Assessment of Adult Competencies*).
- Reprezentativní šetření **dovedností** populace v **ekonomicky produktivním věku** (16 až 65 let).
- Organizátorem výzkumu je **OECD**. PIAAC je spolu s výzkumem PISA součástí OECD **Skills Strategy** – strategie **rozvoje** klíčových dovedností během celého života a jejich **efektivního využívání**.
- Opakuje se **jednou za 10 let** (1. cyklus 2011–2012, 2. cyklus 2022–2023).

Současného 2. cyklu se zúčastnilo 31 zemí:

Jaké dovednosti PIAAC zkoumá?

- **Čtenářská gramotnost**

- Např. najít v textu konkrétní informace (číslo účtu, na které mám poslat peníze); vyvodit z textu závěry; pochopit instrukce k vykonání úkolu.

- **Numerická gramotnost**

- Např. spočítat si, kolik bude stát výrobek po slevě; najít v jízdním řádu vhodný spoj; vybrat správný typ grafu pro data; odečíst měřenou hodnotu z přístroje.

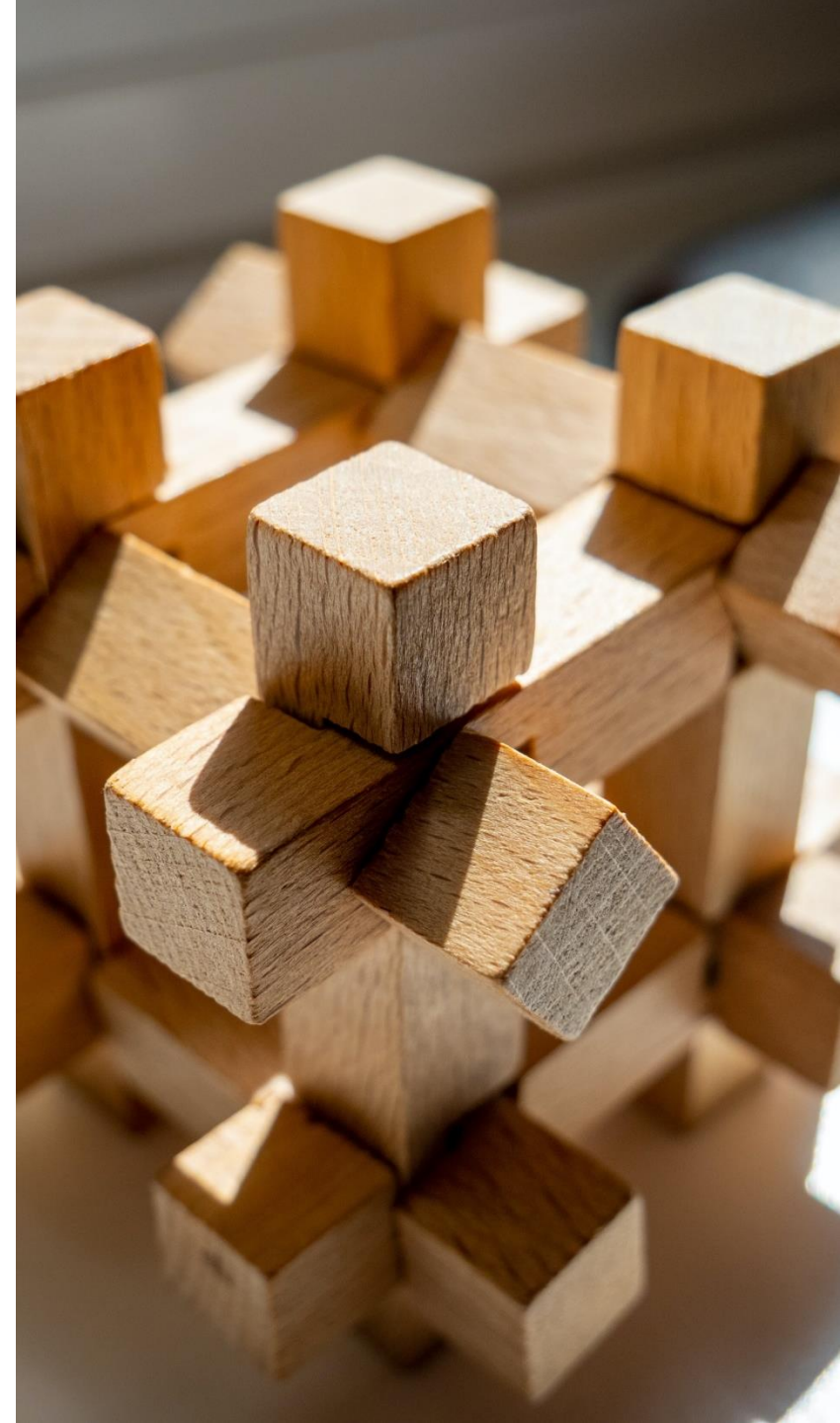
- **Řešení problémů**

- Např. dohodnout termín schůzky více osob; vybrat vhodný podnik pro pracovní akci podle omezení a preferencí kolegů.

Proč právě tyto dovednosti?

- Jsou **klíčové** pro uplatnění na trhu práce a zapojení do společenského i občanského života.
- Jsou **přenositelné**, tzn. využitelné a podstatné pro velkou řadu pracovních i společenských situací.
- Je možné si je osvojit a zlepšovat, a proto jsou **ovlivnitelné veřejnými politikami**.
- Jsou **potřebné** pro zvládání životních situací v současné informační společnosti, přizpůsobování se rychle se měnícímu trhu práce, adaptaci na změny (např. stárnutí populace, klimatické změny) a odolnost vůči ekonomickým a společenským krizím.

Jak probíhá 2. cyklus výzkumu?

Jak se získávají data?

- Přísná **standardizace** všech procedur a nástrojů (**mezinárodní srovnatelnost**).
- Dotazování **reprezentativního vzorku** populace 16 až 65 let.
- Každá země má stanovenou **minimální** velikost výběrového souboru. Pro ČR činí **5 000 osob**.
- Dotazování respondenta **tazatelem** (osobní rozhovor).
- Dotazování se skládá ze **dvou částí**:
  - **Dotazník** (vzdělání, další vzdělávání, práce, zdraví, postoje, rodinné zázemí),
  - **Kognitivní test** k samostatnému vyplnění na tabletu – simuluje praktické úkoly z běžného života.

Jak test vypadá? Příklad:

Oddíl 1 – Otázka 1/1

Přečtěte si informace o pracovních úrazech ve společnosti Beauchamp Manufacturing. Kliknutím na graf odpovíte na následující otázku.

Ředitel továrny při kontrole grafu sestaveného z dat uvedených v tabulce za rok 2011 zjistil, že dva sloupce grafu jsou chybné.

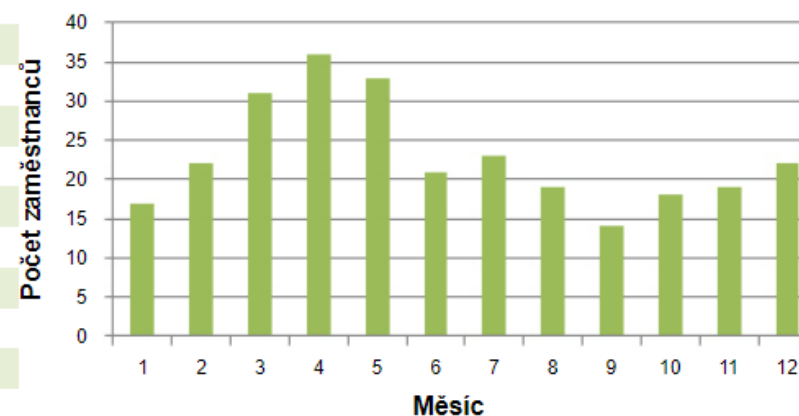
Klikněte v grafu na tyto dva chybné sloupce.

BEAUCHAMP MANUFACTURING

Počet zraněných zaměstnanců

Měsíc	2010	2011
Leden	20	17
Únor	21	22
Březen	34	31
Duben	30	36
Květen	35	33
Červen	28	23
Červenec	24	21
Srpen	25	19
Září	19	14
Říjen	23	18
Listopad	22	19
Prosinec	19	22
CELKEM:	300	273

Počet zraněných zaměstnanců v jednotlivých měsících v roce 2011

Společnost Beauchamp Manufacturing každoročně eviduje počet pracovních úrazů. Výše uvedená tabulka zobrazuje údaje o počtu zraněných zaměstnanců v jednotlivých měsících v roce 2010 a 2011.

Co se zatím odehrálo a co nás ještě čeká?

2018 vytváření obsahu dotazníku a testů

2019 překlady dotazníku a testů, přípravy na pilotní sběr dat

2020 počátek pandemie covid-19 => odložení sběru dat o 1 rok

2021 pilotní sběr dat

2022–2023 hlavní sběr dat (11 měsíců, září 2022 až červenec 2023)

srpen 2023 odevzdání dat a dokumentace mezinárodní centrále na další zpracování

2023–2024 mezinárodní zpracování dat a analýz, **vývoj diagnostického nástroje ESO II**

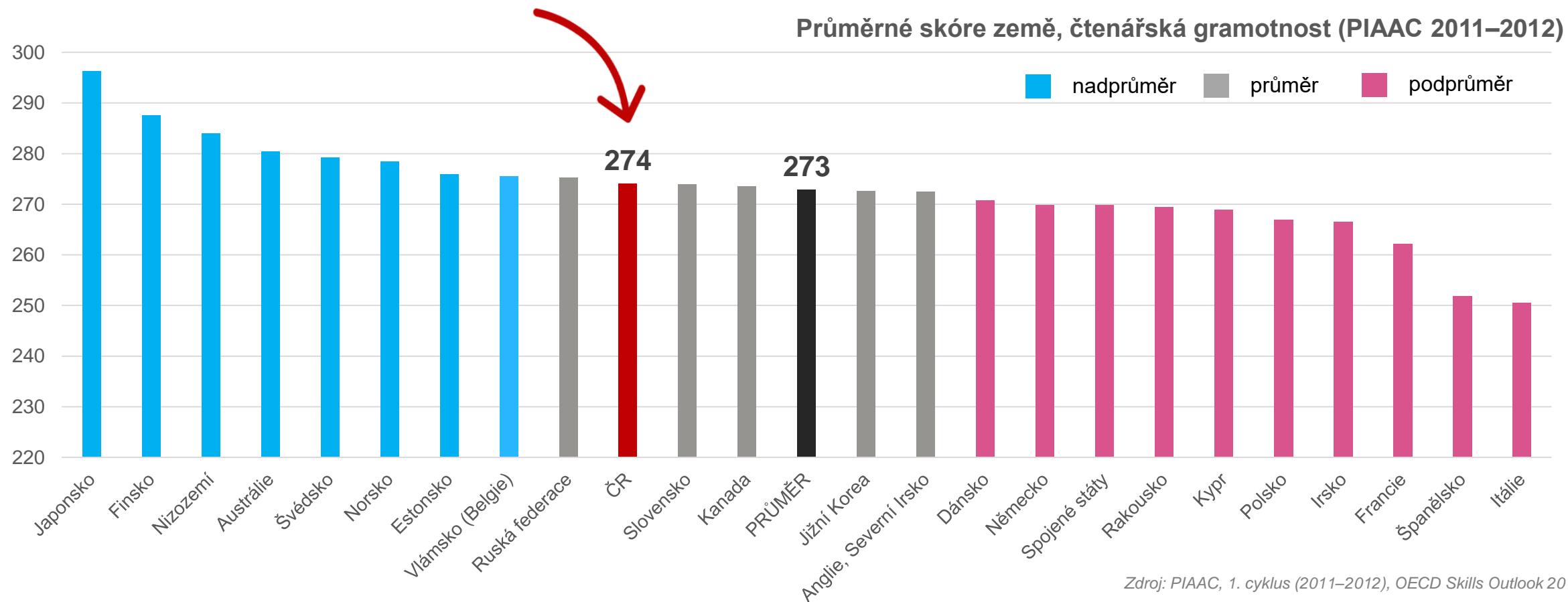
přelom 2024 a 2025 zveřejnění dat a mezinárodní zprávy

Co nám řekl 1. cyklus výzkumu?

24 zemí v letech 2011 až 2012

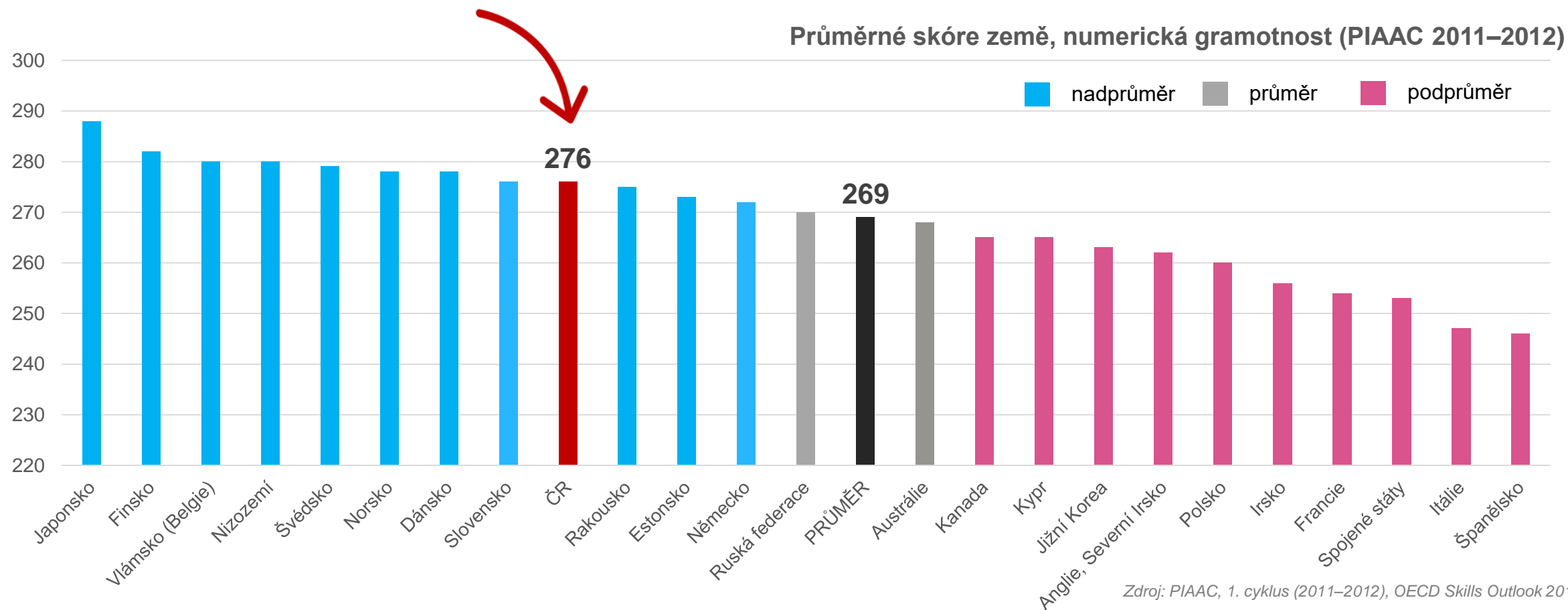
Jak jsme ve výzkumu dopadli před 10 lety?

Čtenářská gramotnost: průměrný výsledek ČR mezi ostatními zeměmi

Jak jsme ve výzkumu dopadli před 10 lety?

Numerická gramotnost: mírně nadprůměrný výsledek ČR mezi ostatními zeměmi

PIAAC rozlišuje 6 úrovní dovedností podle toho, jak náročné úkoly při zpracování informací osoba zvládá

Úroveň 1 a nižší je velmi nízká úroveň dovedností, **není dostatečná** pro plnohodnotnou účast na životě společnosti.

Úroveň 3 a vyšší je **přijatelné minimum** pro plnohodnotnou účast na životě společnosti.

Úroveň 4 a 5 jsou velmi vysoké dovednosti, které umožňují zvládnutí **nejnáročnějších a nejkomplexnějších** úkonů při zpracování informací.

Kolik lidí mělo nízkou čtenářskou gramotnost?

1 z 8 dospělých v ČR měl velmi nízkou **čtenářskou** gramotnost
(v přepočtu na populaci přibližně **900 000 lidí**)

	Čtenářská gramotnost		Numerická gramotnost	
	ČR	Průměr OECD	ČR	Průměr OECD
Úroveň 1 a pod úrovní 1	12 %	15 %	13 %	19 %
Úrovně 4 a 5	9 %	12 %	11 %	12 %

Bylo to ale **méně než v průměru všech zemí** – ČR patřila mezi země s menším zastoupením osob s velmi nízkou čtenářskou gramotností.

Kolik lidí mělo nízkou numerickou gramotnost?

1 z 8 dospělých v ČR měl velmi nízkou **numerickou** gramotnost
(v přepočtu na populaci přibližně **900 000 lidí**)

	Čtenářská gramotnost		Numerická gramotnost	
	ČR	Průměr OECD	ČR	Průměr OECD
Úroveň 1 a pod úrovní 1	12 %	15 %	13 %	19 %
Úrovně 4 a 5	9 %	12 %	11 %	12 %

Bylo to ale **výrazněji méně než v průměru všech zemí** – ČR patřila mezi tři země s nejmenším zastoupením osob s velmi nízkou numerickou gramotností.

A kolik lidí mělo velmi vysoké dovednosti?

	Čtenářská gramotnost		Numerická gramotnost	
	ČR	Průměr OECD	ČR	Průměr OECD
Úroveň 1 a pod úrovní 1	12 %	15 %	13 %	19 %
Úrovně 4 a 5	9 %	12 %	11 %	12 %

Česká republika se ale zároveň řadila mezi země s **nižším zastoupením** dospělých s **velmi vysokými dovednostmi**, zvláště ve čtenářské gramotnosti!

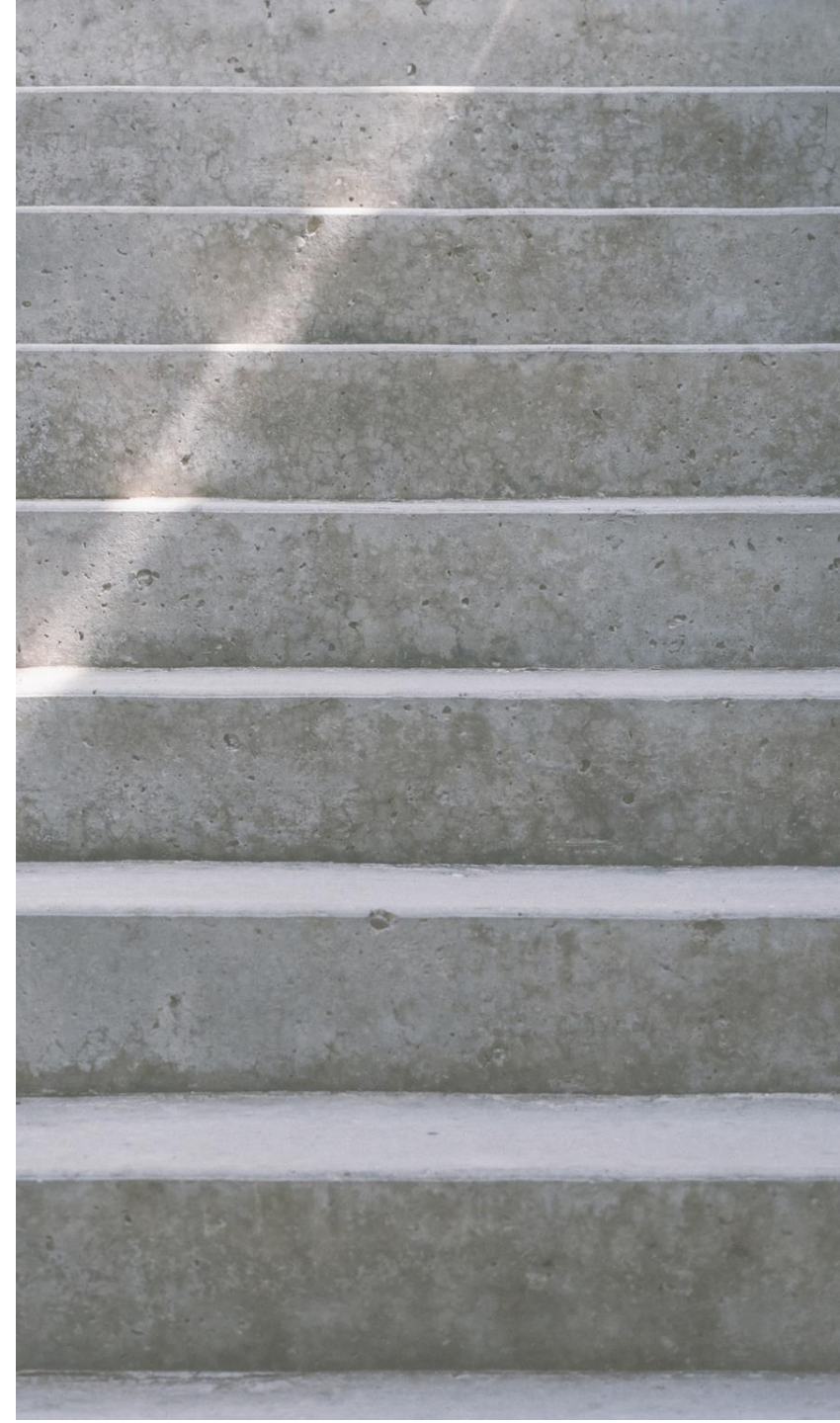
Výsledky před 10 lety: úspěchy a výzvy

1. Dobré umístění v mezinárodních žebříčkách:

- Průměrné umístění ve čtenářské gramotnosti a řešení problémů.
- Mírně nadprůměrné umístění v numerické gramotnosti.

2. **Menší zastoupení** dospělých s **velice nízkými** dovednostmi (úrovně problematizující zapojení do života společnosti).

3. **Ale také nižší zastoupení** dospělých s **nejvyššími** dovednostmi.

Kde najít více?

Kde najít více?

www.piaac.cz

- Aktuality
- Výstupy
- Data a dokumentace
- Tiskový servis

Michaela Röschová

Petra
Holečková

Anna
Zelinková

PIAAC tým ČR

+420 774 339 930 (Mgr. Michaela Röschová, Ph.D.)
piaac@npi.cz

Národní pedagogický institut
České republiky
Senovážné náměstí 872/25
110 00 Praha 1

piaac.cz